



Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2014 m. lapkričio 26 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Nacionalinė elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių šaltinių, vartojimo rėmimo schema — Elektros energijos gamintojų ir importuotojų pareiga pateikti į nacionalinį tinklą tam tikrą kiekį elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių šaltinių, arba nupirkti iš kompetentingos valdžios institucijos vadinamuosius „žaliuosius sertifikatus“ — Šio pateikimo įrodymas, reikalaujant nurodyti pagamintos ar importuotos elektros energijos žaliąją kilmę — Trečiosios valstybės išduotų sertifikatų pripažinimas, siejamas su dvišalės sutarties tarp šios trečiosios valstybės ir valstybės narės sudarymu arba su sutarties tarp šios valstybės narės nacionalinio tinklo valdytojo ir minėtos trečiosios valstybės atitinkamos valdžios institucijos sudarymu — Direktyva 2001/77/EB — Bendrijos išorės kompetencija — Lojalus bendradarbiavimas“

Byloje C-66/13

dėl *Consiglio di Stato* (Italija) 2012 m. spalio 16 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2013 m. vasario 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Green Network SpA

prieš

Autorità per l'energia elettrica e il gas,

dalyvaujant

Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE,

TEISINGUMO TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kuriį sudaro kolegijos pirmininkas L. Bay Larsen, teisėjai J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal (pranešėja) ir K. Jürimäe,

generalinis advokatas Y. Bot,

posėdžio sekretorė A. Impelizzeri, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2014 m. sausio 8 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Green Network SpA*, atstovaujamos *avvocato* V. Cerulli Irelli,

* Proceso kalba: italų.

- *Gestore dei Servizi Energetici SpA – GSE*, atstovaujamos *avvocati* G. Roberti, I. Perego ir M. Serpone,
 - Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Gentili,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos K. Herrmann, E. White, L. Pignataro-Nolin ir A. Aresu,
- susipažinęs su 2014 m. kovo 13 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 3 straipsnio 2 dalies ir SESV 216 straipsnio, aiškinamų atsižvelgiant į 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje (OL L 283, p. 33; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 121) 5 straipsnį ir 1972 m. liepos 22 d. susitarimą tarp Europos ekonominės bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos (OL L 300, p. 188), patvirtintą 2000 m. spalio 25 d. EB ir Šveicarijos jungtinio komiteto sprendimu Nr. 1/2000 (OL L 51, 2001, p. 1, toliau – laisvosios prekybos susitarimas), išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant *Green Network SpA* (toliau – *Green Network*) ir *Autorità per l'energia elettrica e il gas* (toliau – AEEG) ginčą dėl administracinės baudos, kurią minėta valdžios institucija skyrė *Green Network* dėl šios atsisakymo pirkti žaliuosius sertifikatus proporcingai šios bendrovės iš Šveicarijos į Italiją importuotos elektros energijos kiekiui.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Laisvosios prekybos susitarimas

- 3 Laisvosios prekybos susitarimą Europos ekonominė bendrija sudarė remdamasi EEB 113 straipsniu dėl bendrijos prekybos politikos, tapusiu EB 113 straipsniu, kuris po pakeitimų tapo EB 133 straipsniu. Pastarojo straipsnio nuostatos dabar įtvirtintos SESV 207 straipsnyje. Pagal minėto susitarimo 1 straipsnį šio susitarimo tikslas: plėtojant abipusę prekybą prisidėti prie darnios ekonominių ryšių tarp Europos ekonominės bendrijos ir Šveicarijos Konfederacijos plėtros, prekyboje tarp Susitariančiųjų Šalių užtikrinti sąžiningos konkurencijos sąlygas ir šalinant prekybos kliūtis taip prisidėti prie pasaulinės prekybos darnios raidos ir plėtros.

Direktyva 2001/77

- 4 Direktyva 2001/77 nuo 2012 m. sausio 1 d. panaikinta 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičiančia bei vėliau panaikinančia Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, p. 16). Vis dėlto, atsižvelgiant į laikotarpį, kai susiklostė pagrindinėje byloje nagrinėjamos faktinės aplinkybės, Direktyva 2001/77 yra *ratione temporis* taikoma direktyva.

5 Pagal Direktyvos 2001/77 1–3, 10, 11 ir 14–16 konstatuojamąsias dalis:

„(1) Atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių naudojimo potencialas Bendrijoje šiuo metu nėra pakankamai išnaudojamas. Atsižvelgdama į tai, kad jų naudojimas padeda aplinkos apsaugai ir tvariai plėtrai, Bendrija pripažįsta būtinybę skatinti atsinaujinančiosios [atsinaujinančius] energijos šaltinius kaip prioritetinę priemonę. Be to, tai taip pat gali didinti vietinių užimtumą, turėti teigiamą poveikį socialinei sanglaudai, prisidėti gerinant tiekimo patikimumą ir sudaryti sąlygas greičiau pasiekti Kioto orientacinius rodiklius. Todėl būtina užtikrinti, kad šis potencialas būtų geriau naudojamas vidaus elektros rinkos struktūroje.

(2) <...> dėl energijos tiekimo patikimumo ir įvairinimo, aplinkos apsaugos ir socialinės bei ekonominės sanglaudos elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, rėmimas Bendrijoje yra laikomas labai svarbiu. <...>

(3) Didesnis elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, naudojimas yra svarbi dalis priemonių, būtinų, kad būtų laikomasi Jungtinių Tautų Bendrosios klimato kaitos konvencijos Kioto protokolo komplekso ir kiekvieno politikos krypčių komplekso, kuriuo siekiama laikytis būsimų išpareigojimų.

<...>

(10) Ši direktyva nereikalauja, kad valstybės narės pripažintų kilmės garantijos pirkimą iš kitų valstybių narių ar atitinkamą elektros pirkimą, kaip įnašą vykdant nacionalinės kvotos prievolę. Tačiau siekiant palengvinti prekybą elektra, pagaminta iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, ir padidinti skaidrumą vartotojui pasirenkant elektrą, pagamintą iš neatsinaujinančios ar atsinaujinančiosios [neatsinaujinančių ar atsinaujinančių] energijos šaltinių, tokios elektros kilmės garantija yra reikalinga. Pačios kilmės garantijos schemos nesuteikia teisės naudotis įvairiose valstybėse narėse nustatytais nacionaliniais rėmimo mechanizmais. Svarbu, kad tokios kilmės garantijos būtų taikomos visoms elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, formoms.

(11) Svarbu aiškiai skirti kilmės garantijas nuo mainomųjų žaliųjų sertifikatų.

<...>

(14) Valstybės narės taiko įvairius atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių rėmimo mechanizmus nacionaliniu lygmeniu, įskaitant žaliuosius sertifikatus, investicinę pagalbą, atleidimą nuo mokesčių ar jų sumažinimą, mokesčių grąžinimo ir tiesioginio kainų rėmimo schemas. Siekiant šios direktyvos tikslų svarbu garantuoti šių mechanizmų tinkamą veikimą, kol bus parengta Bendrijos sistema, kad būtų palaikomas investuotojų pasitikėjimas.

(15) Dar per anksti spręsti dėl Bendrijos masto paramos schemų sistemos žvelgiant į ribotą nacionalinių schemų taikymo patirtį ir dabartinę palyginti nedidelę elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, kainos rėmimo dalį Bendrijoje.

(16) Tačiau po pakankamo pereinamojo laikotarpio rėmimo schemas reikia derinti su vidaus elektros rinkos plėtra. Dėl to reikia, kad [Europos] Komisija stebėtų situaciją ir pateiktų pranešimą apie įgytą patirtį taikant nacionalines schemas. Prireikus Komisija, atsižvelgdama į šio pranešimo išvadas, turėtų pateikti pasiūlymą dėl Bendrijos elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, rėmimo schemų sistemos. <...>“

6 Direktyvos 2001/77 1 straipsnyje numatyta:

„Šios direktyvos tikslas – remti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą gaminant elektros energiją vidaus rinkoje ir padėti pamatus jo būsimai Bendrijos sistemai.“

7 Šios direktyvos 2 straipsnyje „Apibrėžimai“ nustatyta:

„Šioje direktyvoje taikomi šie sąvokų apibrėžimai:

a) „atsinaujinantys energijos šaltiniai“ – tai atsinaujinantys ne iškastinės (vėjo, saulės, geoterminės, bangų, potvynio, vandens, biologinės masės, sąvartyno dujų, nuotekų valyklų dujų ir biologinių dujų) energijos šaltiniai;

<...>

c) „elektra, pagaminta iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių“ – elektros energija, pagaminta jėgainių, naudojančių tik atsinaujinančiosios [atsinaujinančius] energijos šaltinius, taip pat dalis energijos, pagamintos iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių mišrioje jėgainėse, taip pat naudojančiose įprastinius energijos šaltinius ir įskaitant atsinaujinančiąją elektros energiją, naudojamą akumuliacinėms sistemoms pripildyti, ir neįtraukiant akumuliacinių sistemų pagamintos elektros energijos;

d) „elektros energijos vartojimas“ – nacionalinė elektros energijos produkcija, įskaitant savarankišką produkciją, plius importas ir minus eksportas (bendras elektros energijos vartojimas valstybėje).

<...>“

8 Pagal šios direktyvos 3 straipsnį:

„1. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių skatinti didesnę elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, vartojimą laikydamosi šio straipsnio 2 dalyje nurodytų nacionalinių orientacinių rodiklių. <...>

2. Ne vėliau kaip iki 2002 m. spalio 27 d. ir vėliau kas penkeri metai valstybės narės patvirtina ir paskelbia pranešimą, nustatantį nacionalinius orientacinius būsimo elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, vartojimo rodiklius, išreikštus elektros vartojimo procentiniu dydžiu ateinantiems 10 metų. <...> Nustatydamos šiuos orientacinius rodiklius laikotarpiui iki 2010 m., valstybės narės:

– atsižvelgia į pamatines vertes priede,

<...>

4. Remdamasi šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytais pranešimais, Komisija įvertina, koku mastu:

– valstybės narės pažengė siekdamos savo nacionalinių orientacinių rodiklių,

– nacionaliniai orientaciniai rodikliai atitinka bendrą orientacinį 12 proc. bendro nacionalinio energijos vartojimo rodiklį iki 2010 m., o ypač 22,1 proc. orientacinę elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, dalį bendrame Bendrijos elektros vartojimo balanse iki 2010 m.

<...>“

9 Tos pačios direktyvos 4 straipsnyje „Rėmimo schemos“ nustatyta:

„1. Nepažeisdama Sutarties 87 ir 88 straipsnių, Komisija įvertina, kaip taikomi valstybėse narėse naudojami mechanizmai, pagal kuriuos elektros gamintojas, remdamasis valdžios institucijų išleista teisės aktais, gauna tiesioginę ar netiesioginę paramą, ir kurie galėtų turėti poveikio varžant verslą, remiantis tuo, kad jie padeda siekti Sutarties 6 ir 174 straipsniuose nustatytų tikslų.

2. Komisija ne vėliau kaip iki 2005 m. spalio 27 d. pateikia dokumentais pagrįstą pranešimą apie patirtį, įgytą taikant ir derinant šio straipsnio 1 dalyje nurodytus įvairius mechanizmus. Pranešime įvertinama šio straipsnio 1 dalyje minėtų paramos sistemų sėkmė, įskaitant ekonominę efektyvumą, skatinant elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, vartojimą laikantis 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų nacionalinių orientacinių rodiklių. Prireikus kartu su pranešimu pateikiamas pasiūlymas dėl Bendrijos paramos schemų elektrai, pagamintai iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, sistemos.

Kiekvienas pasiūlymas dėl kokios nors sistemos turėtų:

- a) padėti pasiekti nacionalinius orientacinius rodiklius;
 - b) atitikti vidaus elektros rinkos principus;
 - c) atsižvelgti į įvairių atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių ypatybes bei įvairias technologijas ir geografinius skirtumus;
 - d) skatinti atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių naudojimą efektyviu būdu bei būti paprastas ir tuo pat metu kuo efektyvesnis [efektyvesnis], ypač sąnaudų požiūriu;
 - e) numatyti pakankamus bent septynerių metų pereinamuosius laikotarpius nacionalinėms rėmimo sistemoms ir palaikyti investuotojų pasitikėjimą.“
- 10 Direktyvos 2001/77 5 straipsnyje „Elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kilmės garantija“ buvo numatyta:

„1. Valstybės narės ne vėliau kaip iki 2003 m. spalio 27 d. užtikrina, kad elektros, pagamintos iš atsinaujinančiosios [atsinaujinančių] energijos šaltinių, kilmė iš esmės galėtų būti garantuojama, kaip apibūdinta šioje direktyvoje, pagal objektyvius, skaidrius ir nediskriminacinius kriterijus, nustatytus kiekvienoje valstybėje narėje. Jos užtikrina, kad tokio pobūdžio kilmės garantija būtų išduodama atsiliepiant į prašymą.

2. Valstybės narės gali paskirti vieną ar daugiau kompetentingų, nuo gamybos ar skirstymo veiklos nepriklausomų institucijų tokių kilmės garantijų išdavimui prižiūrėti.

3. Kilmės garantija:

- nurodo energijos šaltinį, iš kurio pagaminta elektra, gamybos datas ir vietą, o dėl hidroenergijos įrenginių – jų pajėgumą;
- padeda elektros energijos iš atsinaujinančių energijos šaltinių gamintojams parodyti, kad jų parduodama elektros energija yra pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių.

4. Tokios kilmės garantijos, išduotos pagal šio straipsnio 2 dalį, turėtų būti valstybių narių savitarpiskai pripažįstamos išimtinai kaip šio straipsnio 3 dalyje nurodytų dalykų įrodymas. Kiekvienas atsisakymas pripažinti kilmės garantiją kaip įrodymą, ypač dėl sukčiavimo prevencijos motyvų, turi būti pagrįstas

objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais. Atsisakius pripažinti kilmės garantiją, Komisija gali priversti atsisakiusią šalį ją pripažinti, ypač atsižvelgdama į objektyvius, skaidrius ir nediskriminacinius kriterijus, kuriais toks pripažinimas grindžiamas.

5. Valstybės narės ar kompetentingos institucijos nustato atitinkamus mechanizmus, užtikrinančius, kad kilmės garantijos būtų tikslios ir patikimos, o 3 straipsnio 3 dalyje minėtame pranešime jos apibūdina priemones, kurių buvo imtasi garantijų sistemos patikimumui užtikrinti.

6. Pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis, Komisija 8 straipsnyje nurodytame pranešime aptaria formą ir būdus, kurių valstybės narės galėtų laikytis, kad būtų garantuojama elektros, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kilmė. Prireikus Komisija pasiūlo Europos Parlamentui ir Tarybai priimti šiuo klausimu išsamias taisykles.“

- 11 Kaip matyti iš Direktyvos 2001/77 priedo pirmos pastraipos, jame pateikiamos pamatinės vertės šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje minėtiems nacionaliniams orientaciniams elektros, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, rodikliams nustatyti. Iš šiame priede pateiktos lentelės ir su ja susijusių paaiškinimų matyti, kad minėtos pamatinės vertės kiekvienos valstybės narės atveju, pirma, įtraukiamos į „nacionalinę“ elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių šaltinių, 1997 m. gamybos apimtį ir, antra, sudaro elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių šaltinių, procentinį įnašą atsižvelgiant į bendrą elektros energijos suvartojimą atitinkamai 1997 m. ir 2010 m.; šie procentiniai įnašai „grindžiami nacionalinėmis [elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių] gamybos apimtimis, padalytomis iš bendro nacionalinio elektros energijos suvartojimo dydžio“.

Italijos teisė

- 12 Pagal 1999 m. kovo 16 d. Įstatyminio dekreto Nr. 79 dėl Direktyvos 96/92/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių įgyvendinimo (*decreto legislativo n. 79 – Attuazione della direttiva 96/92/CE recante norme comuni per il mercato interno dell'energia elettrica*) (GURI, Nr. 75, 1999 m. kovo 31 d.; toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 79/1999) 11 straipsnio 1 dalį elektros energiją gaminę ar importavę operatoriai įpareigojami kitais metais į nacionalinį tinklą pateikti tam tikrą jėgainėse, pradėjusiose veikti ar padidinusiose savo gamybą po minėto dekreto įsigaliojimo, iš atsinaujinančių energijos šaltinių pagamintos elektros (toliau – žalioji elektros energija) kiekį. To paties straipsnio 3 dalyje numatyta, kad šią pareigą galima įvykdyti, visą arba dalį šio kiekio nupirkus iš kitų gamintojų, jei į nacionalinį tinklą pateikta energija yra žalioji, arba iš nacionalinio paskirstymo tinklo valdytojo, nuo 2005 m. lapkričio 1 d. vadinamo *Gestore servizi energetici GSE SpA* (toliau – GSE), nusipirkus žaliuosius sertifikatus. Taigi atitinkami gamintojai ir importuotojai turi pateikti sertifikatus, patvirtinančius, kad tam tikras importuotos ar pagamintos elektros energijos kiekis pagamintas iš atsinaujinančių šaltinių, arba nusipirkti žaliuosius sertifikatus.
- 13 1999 m. lapkričio 11 d. Ministro dekreto dėl nuostatų elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, srityje, įtvirtintų 1999 m. kovo 16 d. Įstatyminio dekreto Nr. 79 11 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse, įgyvendinimo taisyklių (*decreto ministeriale – Direttive per l'attuazione delle norme in materia di energia elettrica da fonti rinnovabili di cui ai commi 1, 2 e 3 dell'articolo 11 del decreto legislativo 16 marzo 1999, n. 79*) (GURI, Nr. 292, 1999 m. gruodžio 14 d., p. 26, toliau – 1999 m. lapkričio 11 d. Ministro dekretas) 4 straipsnio 6 dalyje nustatyta:

„<...> Įstatyminio dekreto [Nr. 79/1999] 11 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatyta pareiga gali būti įvykdyta importuojant visą ar dalį elektros energijos, pagamintos jėgainėse, pradėjusiose veikti po 1999 m. balandžio 1 d., naudojančiose atsinaujinančius šaltinius, jei šios jėgainės veikia užsienio valstybėse, kurios taiko analogiškas atsinaujinančių energijos šaltinių skatinimo priemones, pagrįstas rinkos mechanizmais, pripažįstančiais tokias pačias galimybes Italijoje veikiančioms jėgainėms. Tokiu atveju pareigą turintis asmuo 3 dalyje nurodytą prašymą pateikia kartu su jėgainėje pagamintos energijos pirkimo sutartimi ir leidimu pateikti šią elektros energiją į nacionalinį elektros energijos tinklą. Visi

duomenys turi būti patvirtinti pagal [1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos] Direktyvos 96/92/EB [dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (OL L 27, 1997, p. 20; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 12 sk., 2 t., p. 3)] 20 straipsnio 3 dalį valstybėje, kurioje yra jėgainė, paskirtos valdžios institucijos. Jei valstybė nepriklauso Europos Sąjungai, prašymas pripažįstamas tik jei sudaryta sutartis tarp nacionalinių skirstomųjų tinklų valdytojo ir atitinkamos vietos valdžios, kuri nustato reikalingų patikrinimų tvarką.“

- 14 Pagal 2003 m. gruodžio 29 d. Įstatyminio dekreto Nr. 387 dėl Direktyvos 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje (*decreto legislativo n. 387 – Attuazione della direttiva 2001/77/CE relativa alla promozione dell'energia elettrica prodotta da fonti energetiche rinnovabili nel mercato interno dell'elettricità*) (GURI, paprastasis priedas Nr. 25, 2004 m. sausio 31 d.; toliau – Įstatyminis dekretas Nr. 387/2003) 20 straipsnio 3 dalį operatoriai, kurie importuoja kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje pagamintą elektros energiją, gali prašyti GSE atleisti nuo Įstatyminio dekreto Nr. 79/1999 11 straipsnyje numatytos pareigos pirkti žaliuosius sertifikatus atsižvelgiant į importuotos žaliosios elektros energijos kiekį, pateikdami jam patvirtintas kilmės garantijų, išduotų pagal Direktyvos 2001/77 5 straipsnį, kopijas. Trečiojoje valstybėje pagamintos elektros energijos importo atveju šis atleidimas pagal minėtą 20 straipsnio 3 dalį taikomas, tik jei Italijos Respublika yra sudariusi su atitinkama trečiąja valstybe susitarimą, kuriame numatyta, kad atitinkama elektros energija yra pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių, ir tai užtikrinama remiantis tokiomis pačiomis priemonėmis kaip numatytos Direktyvoje 2001/77.
- 15 Toks susitarimas tarp Italijos kompetentingų ministerijų ir Šveicarijos Konfederacijos federalinio aplinkos, transporto, energetikos ir susisiekimo departamento buvo sudarytas 2007 m. kovo 6 d. Šiuo susitarimu numatytas abipusis kilmės garantijų pripažinimas, kiek tai susiję su nuo 2006 m. importuojama elektros energija, o tais metais Šveicarijos Konfederacija priėmė teisės aktus, atitinkančius Direktyvos 2001/77 nuostatas.
- 16 Pagal 2003 m. Įstatyminio dekreto Nr. 387 4 straipsnį GSE turi patikrinti, ar įvykdyta 1999 m. Įstatyminio dekreto Nr. 79/1999 11 straipsnyje numatyta pareiga, ir, jeigu ji neįvykdyta, pranešti AEEG, kuri tokiais atvejais yra kompetentinga skirti 1995 m. lapkričio 14 d. Įstatyme Nr. 481 „Viešųjų paslaugų konkurencijos ir reguliavimo normos. Viešųjų paslaugų reguliavimo institucijų įsteigimas“ (*legge n. 481 – Norme per la concorrenza e la regolazione dei servizi di pubblica utilità. Istituzione delle Autorità di regolazione dei servizi di pubblica utilità*) (GURI, paprastasis priedas Nr. 270, 1995 m. lapkričio 18 d.) numatytas sankcijas.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 17 2005 m. *Green Network* iš Šveicarijos į Italiją importavo 873 855 MWh elektros energijos pagal elektros energijos tiekimo sutartį, sudarytą su Šveicarijos bendrove *Aar e Ticino SA di Elettricità*. Pagal pastarosios raštu pateiktus pareiškimus ši elektros energija buvo pagaminta Šveicarijoje iš atsinaujinančių energijos šaltinių.
- 18 Remdamasi Įstatyminio dekreto Nr. 387/2003 20 straipsnio 3 dalimi *Green Network* paprašė GSE atleisti ją 2006 m. nuo Įstatyminio dekreto Nr. 79/1999 11 straipsnyje numatytos pareigos pirkti žaliuosius sertifikatus, kiek tai susiję su importuotos iš Šveicarijos elektros energijos kiekiu.
- 19 2006 m. liepos 7 d. sprendimu GSE atmetė šį prašymą motyvuodama tuo, kad 2005 m. Italijos Respublika ir Šveicarijos Konfederacija dar nebuvo sudariusios minėtoje 20 straipsnio 3 dalyje nurodyto susitarimo. Todėl GSE įpareigojo *Green Network* nupirkti 378 žaliuosius sertifikatus už bendrą 2 367 792 eurų sumą. Kadangi *Green Network* neįvykdė savo pareigos, AEEG 2011 m. sausio 21 d. sprendimu skyrė jai 2 466 450 eurų administracinę baudą.

- 20 *Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia* (Lombardijos regioninis administracinis teismas) atmetė *Green Network* dėl šio sprendimo pateiktą ieškinį; bendrovė pateikė apeliacinį skundą *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba). Grįsdama šį apeliacinį skundą *Green Network*, be kita ko, pakartojo savo pirmojoje instancijoje pateiktus argumentus, pagal kuriuos Įstatyminio dekreto Nr. 387/2003 20 straipsnio 3 dalis nesuderinama su SESV 3 straipsnio 2 dalimi ir SESV 216 straipsniu, nes sudaryti tokį susitarimą, kaip numatytasis minėtose nacionalinės teisės nuostatose, priklauso išimtinai Sąjungos išorės kompetencijai.
- 21 Be to, *Green Network* tvirtina, kad, atsižvelgiant į šį nesuderinamumą, turi būti taikoma 1999 m. lapkričio 11 d. Ministro dekreto 4 straipsnio 6 dalis. Šiuo klausimu *Green Network* tvirtina, kad pagal pastarąją nuostatą reikalaujamas tinklo operatorių susitarimas dėl abipusio sertifikatų pripažinimo buvo tyliu pritarimu sudarytas tarp nacionalinio tinklo operatoriaus *Gestore della Rete di Trasmissione Nazionale* (GRTN), kurį pakeitė GSE, ir atitinkamo Šveicarijos operatoriaus.
- 22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas šiuo klausimu nurodo, kad jei atsakydamas į pirmąjį ir antrąjį nacionalinio teismo pateikiamus klausimus Teisingumo Teismas nuspręstų, jog nuostata, kaip antai įstatyminio dekreto 20 straipsnio 3 dalis, pažeidžia išimtinę Sąjungos išorės kompetenciją, aptariamą atveju iš tikrųjų reikėtų taikyti 1999 m. lapkričio 11 d. Ministro dekreto 4 straipsnio 6 dalį. Todėl nacionalinis teismas mano, kad Teisingumo Teismui taip pat reikia pateikti trečiąjį ir ketvirtąjį prejudicinius klausimus, kurie susiję su minėta nacionaline nuostata.
- 23 Šiomis aplinkybėmis *Consiglio di Stato* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
1. Ar SESV 3 straipsnio 2 dalis ir SESV 216 straipsnis (pagal kuriuos sudaryti tarptautinius susitarimus priklauso Sąjungos išimtinai kompetencijai, kai jų sudarymas yra numatytas Sąjungos įstatymo galią turinčiame akte arba yra būtinas, kad Sąjunga galėtų naudotis savo vidaus kompetencija, arba gali daryti poveikį bendroms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį, ir dėl to teisę sudaryti su trečiosiomis valstybėmis susitarimą, turintį įtakos bendrosioms taisyklėms ar keičiantį jų taikymo sritį arba turintį įtakos sričiai, kuri reglamentuojama tik Sąjungos teisės ir priklauso išimtinai Sąjungos kompetencijai, turi tik pati Sąjunga ir šios teisės nei kartu, nei atskirai neturi valstybės narės) bei minėtas Direktyvos 2001/77 5 straipsnis draudžia nacionalinės teisės nuostatą (Įstatyminio dekreto Nr. 387/2003 20 straipsnio 3 dalis), pagal kurią trečiųjų valstybių išduotų kilmės garantijos pripažįstamos, jei šiuo klausimu sudarytas tarptautinis susitarimas tarp Italijos Respublikos ir trečiosios valstybės?
 2. Ar minėtomis nacionalinėmis teisės nuostatomis pastebimai prieštaraujama tinkamam minėtų Sąjungos teisės nuostatų taikymui, kai trečioji valstybė yra Šveicarijos Konfederacija, kuri su Europos Sąjunga saistoma 1972 m. liepos 22 d. pasirašytos ir 1973 m. sausio 1 d. įsigaliojusio laisvosios prekybos susitarimo?
 3. Ar tos pačios Sąjungos teisės nuostatos draudžia nacionalinės teisės nuostatą, įtvirtintą 1999 m. lapkričio 11 d. Ministro dekreto 4 straipsnio 6 dalyje, pagal kurią elektros energijos importo iš Europos Sąjungai nepriklausančios valstybės atveju prašymas tvirtinamas, tik jei sudaryta sutartis tarp nacionalinių skirstomųjų tinklų valdytojo ir atitinkamos vietos valdžios institucijos, kurioje nustatyta reikalingų patikrinimų tvarka?
 4. Ar minėtos Sąjungos teisės nuostatos draudžia minėtas nacionalinės teisės, jei 1999 m. lapkričio 11 d. Ministro dekreto 4 straipsnio 6 dalyje numatyta sutartis yra tyliu pritarimu sudarytas susitarimas, kuris niekada nebuvo įtrauktas į oficialius aktus ir kurį patvirtina tik apeliantė, negalinti pateikti jo detalių?‘

Dėl prejudicinių klausimų

Pirminės pastabos

- 24 Kaip matyti iš prejudicinių klausimų teksto, jie iš esmės pateikti dėl SESV 3 straipsnio 2 dalies ir SESV 216 straipsnio išaiškinimo.
- 25 Vis dėlto reikia pažymėti, kad pagrindinėje byloje ginčijamas AEEG sprendimas, kuriuo *Green Network* buvo skirta administracinė bauda už tai, kad minėta bendrovė neįvykdė pareigos nupirkti žaliuosius sertifikatus už 2006 m. Tokiomis sąlygomis ir atsižvelgiant į aplinkybę, kad Lisabonos sutartis įsigaliojo tik 2009 m. gruodžio 1 d., norint atsakyti į keliamus klausimus, reikia atsižvelgti ne tik į nacionalinio teismo minimas SESV nuostatas, bet, kaip nurodo GSE, Italijos vyriausybė ir Komisija, ir į taisykles, reglamentuojančias išimtinę išorės Bendrijos kompetenciją ir įtvirtintas EB sutartyje.
- 26 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tarp įvairių išimtinės Sąjungos išorės kompetencijos atvejų, nurodytų SESV 3 straipsnio 2 dalyje, vienintelis nurodytas paskutinėje šios nuostatos sakinio dalyje, t. y. situacija, kai tarptautinių susitarimų sudarymas „gali daryti poveikį bendroms taisyklėms ar pakeisti jų taikymo sritį“, yra prejudicinių klausimų pagrindas ir reikšmingas šioje byloje.
- 27 Minėtoje paskutinėje sakinio dalyje vartojami terminai atitinka terminus, kuriuos Sprendimo *Komisija / Taryba*, arba „AETR“ (EU:C:1971:32), 22 punkte Teisingumo Teismas vartojo apibrėždamas tarptautinių įsipareigojimų, kuriuos valstybėms narėms draudžiama prisiimti veikiant ne per Bendrijos institucijas, kai Sutarties tikslams įgyvendinti buvo priimtos Sąjungos bendrosios taisyklės, pobūdį (žr. Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-114/12, EU:C:2014:2151, 66 punktą).
- 28 Todėl prejudiciniai klausimai šioje byloje turi būti suprantami kaip susiję su išimtinė išorės Komisijos kompetencija, kaip tai suprantama pagal teismų praktiką, įtvirtintą minėtame Sprendime *AETR* (EU:C:1971:32) ir vėliau išplėtotą remiantis šiuo sprendimu (toliau – išimtinė išorės kompetencija, kaip ji suprantama Sprendime *AETR*).
- 29 Pagal minėtą praktiką yra pavojus, kad valstybių narių prisiimtais tarptautiniais įsipareigojimais gali būti pažeistos Bendrijos bendrosios taisyklės ar pakeista jų taikymo sritis, kuriuo pateisinama Bendrijos išimtinė išorės kompetencija, jeigu tokie įsipareigojimai susiję su minėtų taisyklių taikymo sritimi (žr., be kita ko, Sprendimo *Komisija / Taryba*, EU:C:2014:2151, 68 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką bei Nuomonės 1/13, EU:C:2014:2303, 71 punktą).
- 30 Tokiam pavojui konstatuoti nebūtina, kad sritis, kurioje prisiimami tarptautiniai įsipareigojimai, visiškai sutaptų su Bendrijos teisės aktų reglamentuojama sritimi (Sprendimo *Komisija / Taryba*, EU:C:2014:2151, 69 punktą ir jame nurodyta teismo praktika bei Nuomonės 1/13, EU:C:2014:2303, 72 punktą).
- 31 Konkrečiai kalbant, tokie įsipareigojimai gali daryti poveikį Bendrijos bendrųjų taisyklių taikymo sričiai ar ją pakeisti ir tuo atveju, kai jie prisiimami srityje, kurios didžioji dalis reglamentuojama šių taisyklių (Sprendimo *Komisija / Taryba*, EU:C:2014:2151, 70 punktą ir jame nurodyta teismo praktika bei Nuomonės 1/13, EU:C:2014:2303, 73 punktą).
- 32 Be to, valstybės narės negali prisiimti tokių įsipareigojimų ne per Bendrijos institucijas, net jeigu tarp jų ir Bendrijos bendrųjų taisyklių nėra galimo prieštaravimo (Sprendimo *Komisija / Taryba*, EU:C:2014:2151, 71 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 33 Tokiomis aplinkybėmis, kadangi Bendrija turi tik suteiktą kompetenciją, kompetencijos, kuri, be to, yra išimtinio pobūdžio, buvimas turi būti pagrįstas išvadomis, padarytomis konkrečiai išanalizavus santykių, egzistuojančių tarp numatyto sudaryti tarptautinio susitarimo ir galiojančios Bendrijos teisės. Atliekant

šià analizę reikia atsižvelgti į sritis, reglamentuojamas atitinkamai Bendrijos normų ir numatomo susitarimo nuostatų, jų galimą raidą ir šių normų bei nuostatų pobūdį ir turinį, kad būtų galima patikrinti, ar aptariamas susitarimas gali daryti poveikį Bendrijos taisyklių vienodam ir nuosekliam taikymui ir jų sukuriamos sistemos geram veikimui (žr. Nuomonės 1/13, EU:C:2014:2303, 74 punktą ir jame nurodytà teismo praktikà).

Dël pirmojo klausimo

- 34 Pateikdamas pirmàjà prejudicinį klausimą nacionalinis teismas iš esmės klausia, ar atsižvelgiant į Direktyvą 2001/77, ypač į jos 5 straipsnio nuostatas, EB sutartis turi būti aiškinama taip, kad Bendrija turi išimtinę išorės kompetenciją, kaip ji suprantama Sprendime *AETR*, kuriai prieštarauja nacionalinės teisės nuostata, numatanti atleidimą nuo pareigos įsigyti žaliuosius sertifikatus, kai į nacionalinę vartojimo rinkà pateikiama iš trečiosios šalies importuota elektros energija, jei prieš tai tarp atitinkamos valstybės narės ir trečiosios šalies buvo sudarytas susitarimas, pagal kurį taip importuota elektros energija yra užtikrinama kaip žalioji tokiomis pačiomis priemonėmis kaip ir numatytos minėtame 5 straipsnyje (toliau – pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata).
- 35 Pirmiausia reikia pažymėti, kad Direktyva 2001/77 buvo priimta remiantis EB 175 straipsniu; jo nuostatos perkeltos į SESV 192 straipsnį, susijusį su Bendrijos aplinkos politika, kuriame numatyta pasidalijamoji Bendrijos ir valstybių narių kompetencija (žr., be kita ko, Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-370/07, EU:C:2009:590, 49 punktą).
- 36 Šiuo atžvilgiu ir, kaip matyti, be kita ko, iš šio sprendimo 29–33 punktuose nurodytos teismo praktikos, reikia pažymėti, kad galimas Bendrijos išimtinės išorės kompetencijos, kuri galėtų neleisti tokios taisyklės, kaip pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata, egzistavimas šiuo atveju priklauso nuo to, ar toks susitarimas, kurio sudarymas numatytas minėtoje nuostatoje, gali pažeisti bendrąsias Direktyvos 2001/77 nuostatas arba pakeisti jų taikymo sritį.
- 37 Šiuo klausimu reikia pažymėti, jog vien dėl aplinkybės, kad pagrindinės bylos faktinių aplinkybių susiklostymo laikotarpiu iš tikrųjų nebuvo sudarytas joks tokio pobūdžio susitarimas tarp Italijos Respublikos ir Šveicarijos Konfederacijos, negalima atmesti galimo Bendrijos išimtinės išorės kompetencijos pažeidimo.
- 38 Iš tikrųjų tokioje nuostatoje, kaip pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata, suteikiamas lengvatas elektros energijos importuotojams siejant su išankstiniu tokio tarptautinio susitarimo sudarymu, inicijuojama procedūra, galinti lemti realų tokios sutarties sudarymą, o to, kaip savo išvados 83–85 punktuose nurodė generalinis advokatas, jei tai būtų įrodyta, pakaktų pažeisti Bendrijos išimtinę išorės kompetenciją (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Komisija / Graikija*, C-45/07, EU:C:2009:81, 21–23 punktus).
- 39 Kalbant apie susitarimų, kurių sudarymas numatytas pirmoje ginčijamoje nacionalinės teisės nuostatoje, sritį ir turinį, reikia priminti, kad šių susitarimų tikslas iš esmės yra nustatyti, kokiomis sąlygomis ir kokiais būdais trečiojoje šalyje pagaminta ir į valstybę narę importuota elektros energija minėtos trečiosios šalies valdžios institucijų turi būti sertifikuojama kaip žalioji, kad, kaip tokia, galėtų būti pripažinta minėtos valstybės narės elektros energijos vidaus vartojimo rinkoje, ypač kalbant apie minėtos valstybės narės nustatytos žaliosios elektros energijos vartojimo rėmimo schemos įgyvendinimą.
- 40 Kalbant apie šiuo klausimu reikšmingà Direktyvos 2001/77 nuostatų taikymo sritį ir jų turinį, reikia, be kita ko, atsižvelgti į šios direktyvos 3–5 straipsnius.

- 41 Pirma, dėl minėtos direktyvos 5 straipsnio, kuris aiškiai nurodomas prejudiciniuose klausimuose, reikia pažymėti, kad, kaip matyti tiek iš šio straipsnio turinio, tiek iš jo struktūros, kilmės garantijos, kurios patvirtina, kad elektros energija pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių, ir kurias, kaip numatyta šiame straipsnyje, išduoda kompetentingos valstybių narių valdžios institucijos, susijusios tik su elektros energija, pagaminta neperžengiant šių valstybių narių jurisdikcijos ribų, o ne su energija, pagaminta trečiojoje šalyje.
- 42 Vis dėlto ši aplinkybė neturi įtakos tam, kad minėtu straipsniu siekiama suvienodinti sąlygas ir mechanizmus, pagal kuriuos elektros energija valstybėse narėse ir Bendrijos viduje gali ir turi būti autentifikuojama kaip žalioji elektros energija ir tokia pripažįstama elektros energijos vidaus rinkoje.
- 43 Pagal Direktyvos 2001/77 5 straipsnio 1 dalį valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad žaliosios elektros kilmė iš esmės galėtų būti garantuojama, kaip apibūdinta šioje direktyvoje, pagal objektyvius, skaidrius ir nediskriminacinius kriterijus, nustatytus kiekvienoje valstybėje narėje, taip pat tai, kad kilmės garantijos būtų išduodamos atsakant į pateiktą paraišką.
- 44 Minėtos direktyvos 5 straipsnio 3 dalies pirmoje įtraukoje numatoma, kad kilmės garantijose nurodomas energijos šaltinis, iš kurio pagaminta elektros energija, pagaminimo datos ir vietos. Pagal šios direktyvos 5 straipsnio 5 dalį valstybės narės ar jų nurodytos kompetentingos institucijos turi nustatyti atitinkamus mechanizmus, užtikrinančius, kad kilmės garantijos būtų tikslios ir patikimos.
- 45 Dėl aptariamų kilmės garantijų tikslo Direktyvos 2001/77 10 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad jos reikalingos siekiant palengvinti prekybą žaliaja elektros energija ir padidinti skaidrumą vartotojui renkantis arba ją, arba elektros energiją, pagamintą iš neatsinaujinančių energijos šaltinių. Šios direktyvos 5 straipsnio 3 dalies antroje įtraukoje pažymima, kad šios kilmės garantijos padeda elektros energijos iš atsinaujinančių energijos šaltinių gamintojams parodyti, kad jų parduodama elektros energija yra pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių.
- 46 Pagal Direktyvos 5 straipsnio 4 dalį kilmės garantijos turėtų būti valstybių narių pripažįstamos tarpusavyje tik kaip šios direktyvos 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos informacijos įrodymas.
- 47 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad tokie susitarimai, kaip tas, kurio sudarymas tarp Italijos Respublikos ir trečiosios šalies numatytas pirmoje ginčijamoje nacionalinės teisės nuostatoje, skirti būtent užtikrinti, kad šios trečiosios šalies valdžios institucijų išduotos kilmės garantijos, kaip ir tos, kurias pagal Direktyvos 2001/77 5 straipsnį laikydamosi tokių pačių kaip šioje nuostatoje numatytų sąlygų išduoda valstybės narės, būtų pripažintos šios valstybės narės vartojimo rinkoje kaip patvirtinančios iš minėtos trečiosios šalies importuotos elektros energijos žaliąjį pobūdį, kaip tai suprantama pagal šią direktyvą.
- 48 Tokiu susitarimu gali būti išplėsta Direktyvos 2001/77 5 straipsnyje įtvirtinto valstybėse narėse išduodamų kilmės garantijų suderinto sertifikavimo mechanizmo taikymo sritis, be kita ko, leidžiant trečiojoje valstybės išduotoms garantijoms atitinkamos valstybės narės elektros energijos vartojimo rinkoje pripažinti tokį patį statusą kaip ir valstybėse narėse išduotoms kilmės garantijoms, kurioms toks statusas suteiktas visų pirma siekiant specifinio tikslo – palengvinti prekybą ir padidinti skaidrumą vartotojų atžvilgiu, kaip nurodyta šio sprendimo 45 punkte.
- 49 Iš to matyti, kad toks susitarimas gali pakeisti Direktyvos 2001/77 5 straipsnyje įtvirtintų bendrųjų taisyklių taikymo sritį.
- 50 Antra, dėl aplinkybės, kad trečiosios šalies valdžios institucijos išduotos kilmės garantijos remiantis tokiu susitarimu, kurio sudarymas numatytas pirmoje ginčijamoje nacionalinės teisės nuostatoje, be kita ko, turi būti pripažintos taikant nacionalinę žaliosios elektros energijos vartojimo rėmimo schemą, suteikiant galimybę jo turėtojui būti atleistam nuo pareigos įsigyti žaliuosius sertifikatus, reikia nurodyti toliau pateikiamą vertinimą.

- 51 Iš tikrųjų iš Direktyvos 2001/77 4 straipsnio ir 15 konstatuojamosios dalies matyti, kad šia direktyva valstybės narės skatinamos taikyti tokias paramos schemas, tačiau Bendrijos mastu jos neįtvirtinamos (žr. Sprendimo *IBV & Cie*, C-195/12, EU:C:2013:598, 63 punktą).
- 52 Dėl galimos rėmimo mechanizmų formos reikia pažymėti, kad Direktyvos 2001/77 14 konstatuojamojoje dalyje tik išvardytos įvairios formos, kurias šiam tikslui paprastai naudoja valstybės narės, t. y. žalieji sertifikatai, pagalba investicijoms, atleidimas nuo mokesčių ar jų sumažinimas, mokesčių grąžinimas ir tiesioginio kainų rėmimo sistemos (žr. Sprendimo *IBV & Cie*, EU:C:2013:598, 64 punktą).
- 53 Direktyvos 4 straipsnyje nenurodytas konkretus rėmimo priemonių, kurių imtis skatina Bendrijos teisės aktų leidėjas, turinys, tik patikslinama, kad tokiomis priemonėmis padedama siekti EB 6 ir 174 straipsnyje numatytų tikslų (žr. Sprendimo *IBV & Cie*, EU:C:2013:598, 65 punktą).
- 54 Iš to matyti, kad Direktyva 2001/77 suteikia valstybėms narėms didelę diskreciją nustatyti ir įgyvendinti tokias rėmimo schemas (šiuo klausimu žr. Sprendimo *IBV & Cie*, EU:C:2013:598, 80 punktą).
- 55 Vis dėlto taip pat reikia atsižvelgti į tai, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2001/77 1 straipsnio, šios direktyvos tikslas – remti atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą gaminant elektros energiją vidaus rinkoje. Šios direktyvos 1 konstatuojamojoje dalyje pabrėžiama, kad atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimo potencialas Bendrijoje šiuo metu nėra pakankamai išnaudojamas, ir atsižvelgdama į tai, kad jų naudojimas padeda aplinkos apsaugai ir tvariai plėtrai, Bendrija pripažįsta būtinybę skatinti atsinaujinančius energijos šaltinius kaip prioritetinę priemonę; be to, tai irgi gali didinti vietinį užimtumą, turėti teigiamą poveikį socialinei sanglaudai, prisidėti gerinant tiekimo patikimumą ir sudaryti sąlygas greičiau pasiekti Kioto tikslus.
- 56 Be to, kaip matyti iš Direktyvos 2001/77 3 straipsnio 1 ir 2 dalių, siejamų su jos priedu, valstybės narės visų pirma turi nustatyti nacionalinius orientacinius būsimo žaliosios elektros energijos vartojimo rodiklius, kaip į pamatines vertes atsižvelgdamos, pirma, į žaliosios elektros energijos „vidaus gamybą“ 1997 m. ir, antra, žaliosios elektros energijos procentinę dalį iš viso suvartotos elektros energijos kiekio atitinkamai 1997 ir 2010 m., o ši dalis nustatoma pagal žaliosios elektros energijos „vidaus gamybą“, padalytą iš bendro vidaus elektros energijos suvartojamo kiekio (žr. Sprendimo *Essent Belgium*, C-204/12–C-208/12, EU:C:2014:2192, 67 punktą).
- 57 Todėl Direktyvos 2001/77 4 straipsnyje nurodytais nacionaliniais elektros energijos gamintojų rėmimo mechanizmais, kuriais turi būti prisidedama prie valstybių narių vykdomo šių atitinkamų nacionalinių orientacinių rodiklių įgyvendinimo, iš principo turi būti didinama žaliosios elektros energijos vidaus gamyba (Sprendimo *Essent Belgium*, EU:C:2014:2192, 68 punktas).
- 58 Be to, iš Direktyvos 3 straipsnio 4 dalies antros įtraukos, aiškinamos kartu su šios direktyvos priedu, matyti, kad nacionaliniai orientaciniai rodikliai turi atitikti bendrą orientacinį rodiklį visoje Bendrijoje.
- 59 Kaip šiuo klausimu nurodė Komisija, aplinkybė, kad valstybė narė sudarė susitarimą su trečiąja šalimi, kad įgyvendinant nacionalinę rėmimo schemą būtų galima atsižvelgti į šioje trečiojoje šalyje pagamintos elektros energijos žaliąjį pobūdį, gali kenkti šio sprendimo 55 punkte nurodytiems Direktyvos 2001/77 tikslams ir būti nesuderinama su valstybių narių pareiga didinti žaliosios elektros energijos gamybą, kad jos pasiektų pagal šios direktyvos 3 straipsnį privalomus nacionalinius orientacinius rodiklius ir prisidėtų siekiant bendro pačios Bendrijos orientacinio rodiklio.
- 60 Sudarydamos tokius susitarimus, nors Direktyva 2001/77 nesuteikia tokios teisės, valstybės narės gali pakenkti geram šia direktyva sukurtos sistemos veikimui ir kliudyti ja siekiamiems tikslams.

- 61 Be to, kaip matyti iš šio sprendimo 33 punkte nurodytos teismo praktikos, vertinant, ar didžioji atitinkamos srities dalis jau reglamentuojama Bendrijos taisyklių, reikia, be kita ko, atsižvelgti ne tik į esamą Bendrijos teisės padėtį toje srityje, bet ir į jos numatomą raidą, jei tai gali būti numatoma atliekant šį vertinimą.
- 62 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad nors, kaip buvo nurodyta, Direktyva 2001/77 nesukuria Bendrijos masto sistemos, kalbant apie nacionalines elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių šaltinių, vartojimo rėmimo schemas, Bendrijos teisės aktų leidėjas vis dėlto šios direktyvos 15 konstatuojamojoje dalyje ir 4 straipsnio 2 dalyje aiškiai numatė, kad Komisija ne vėliau kaip iki 2005 m. spalio 27 d. turi pateikti dokumentais pagrįstą pranešimą apie patirtį, įgytą taikant ir derinant nacionalinius rėmimo mechanizmus, prireikus kartu su pasiūlymu dėl Bendrijos masto elektros, pagamintos iš atsinaujinančių energijos šaltinių, sistemos rėmimo schemų, patikslinant sąlygas, kurias turi atitikti tokia sistema.
- 63 Pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata buvo priimta būtent tuo laikotarpiu, kai Komisija turėjo vertinti minėtą patirtį, kad parengtų tokį pranešimą, o Bendrijos teisės aktų leidėjas – nustatytą tokią Bendrijos masto sistemą.
- 64 Be to, šiuo atžvilgiu reikia pažymėti, kad, kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, skirtingai nuo situacijos, kuri buvo galiojant Direktyvai 2001/77, ir kaip matyti iš minėtą direktyvą pakeitusios Direktyvos 2009/28 37 ir 38 konstatuojamųjų dalių bei 9 ir 10 straipsnio, Bendrijos teisės aktų leidėjas nutarė šioje naujoje direktyvoje patikslinti, kokiomis sąlygomis į trečiojoje šalyje pagamintą ir į valstybę narę importuotą žaliąją elektros energiją, bendradarbiaujant minėtoms valstybėms, prireikus gali būti atsižvelgta šioje valstybėje narėje įgyvendinant minėtoje direktyvoje nustatytą privalomą tikslą, susijusį su žaliosios elektros energijos dalimi atsižvelgiant į bendrą galutinį elektros energijos suvartojimą.
- 65 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad EB sutartis aiškintina taip, jog atsižvelgiant į Direktyvos 2001/77 nuostatas Bendrija turi išimtinę išorės kompetenciją, kuriai prieštarauja tokia nuostata, kaip pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata.

Dėl antrojo klausimo

- 66 Kaip matyti iš antrojo klausimo teksto, jis, kaip ir pirmasis klausimas, susijęs su SESV 3 straipsnio 2 dalies ir SESV 216 straipsnio išaiškinimu. Todėl, kaip matyti ir iš šio sprendimo 24–28 punktuose pateiktų vertinimų, šiuo klausimu, atsižvelgiant į jo tekstą, norima išsiaiškinti, ar dėl laisvosios prekybos susitarimo Bendrija turi išimtinę išorės kompetenciją, kaip ji suprantama Sprendime *AETR*, kuriai prieštarauja pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata.
- 67 Kadangi iš atsakymo į pirmąjį klausimą matyti, kad dėl Direktyvos 2001/77 Bendrija turi išimtinę išorės kompetenciją, kuriai prieštarauja tokia nacionalinės teisės nuostata, nebereikia priimti sprendimo dėl taip nacionalinio teismo pateikto antrojo klausimo.

Dėl trečiojo klausimo

- 68 Pateikdamas trečiąjį prejudicinį klausimą nacionalinis teismas iš esmės nori žinoti, ar atsižvelgiant į Direktyvą 2001/77, ypač į jos 5 straipsnio nuostatas, EB sutartis turi būti aiškinama taip, kad Bendrija turi išimtinę išorės kompetenciją, kaip ji suprantama Sprendime *AETR*, kuriai prieštarauja tokia nacionalinės teisės nuostata, kaip nagrinėjamoji pagrindinėje byloje, numatanti atleidimą nuo pareigos įsigyti žaliuosius sertifikatus, kai į nacionalinę vartojimo rinką pateikiama iš trečiosios šalies importuota elektros energija, jei prieš tai nacionalinių skirstomųjų tinklų valdytojas ir šios trečiosios

šalies atitinkama vietos valdžios institucija sudaro sutartį, kurioje nustatyta reikalingų patikrinimų tvarka, leidžianti patvirtinti, kad taip importuota elektros energija yra žalioji (toliau – antroji ginčijama nacionalinės teisės nuostata).

- 69 Šiuo klausimu iš tikrųjų reikia pažymėti, kad, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo turimą informaciją, niekas neleidžia *a priori* nuspręsti, kad sutartis, sudaryta tokių įstaigų, pavyzdžiui, nacionalinių skirstomųjų tinklų valdytojo ir atitinkamos trečiosios šalies įstaigos, galėtų būti laikoma susitarimu, pagal kurį valstybė narė minėtos trečiosios šalies atžvilgiu prisiima, kaip tai suprantama Sprendime *AETR*, „tarptautinius įsipareigojimus“, galinčius daryti įtaką Bendrijos bendrosioms taisyklėms ar keičiančius jų taikymo sritį. Atsižvelgiant į minėtą informaciją, nepanašu, kad tokia sutartis galėtų išreikšti atitinkamų valstybių valią įsipareigoti pagal tarptautinę teisę (šiuo klausimu, be kita ko, žr. Nuomonės 1/13, EU:C:2014:2303, 39 punktą).
- 70 Atsižvelgiant į pagrindinės bylos kontekstą, vis dėlto reikia priminti, jog prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad jei atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą būtų patvirtinta, kad pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata negali būti taikoma dėl to, jog pažeidžiama Bendrijos išimtinė išorės kompetencija, pagrindinėje byloje turėtų būti taikoma antroji ginčijama nacionalinės teisės nuostata.
- 71 Tačiau šiuo klausimu reikia pažymėti, kad antrosios ginčijamos nacionalinės teisės nuostatos tikslas yra panašus į pirmosios ginčijamos nacionalinės teisės nuostatos tikslą. Iš tikrųjų antroji ginčijama nacionalinės teisės nuostata, kaip ir pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata, susijusi su tarptautinių mechanizmų, skirtų iš trečiosios šalies importuotos ir Italijos vartojimo rinkai pateiktos elektros energijos žaliajam pobūdžiui patvirtinti, nustatymu.
- 72 Nors, kitaip nei pirmosios ginčijamos nacionalinės teisės nuostatos atveju, atitinkami mechanizmai nėra tiesioginis dviejų tarptautinės teisės subjektų sudaryto ir šios teisės reglamentuojamo tarptautinio susitarimo rezultatas, vis dėlto jo nustatymas susijęs su teisėkūros įgaliojimu, antrojoje ginčijamoje nacionalinės teisės nuostatoje sutektu nacionalinių skirstomųjų tinklų valdytojui, kad šis galėtų derėtis su analogiška atitinkamos trečiosios šalies vietos valdžios institucija.
- 73 Kaip savo išvados 103 punkte nurodė generalinis advokatas, pagal lojalaus bendradarbiavimo principą, įtvirtintą EB 10 straipsnyje, kurio nuostatos po pakeitimo perkeltos į ESS 4 straipsnio 3 dalį, po to, kai buvo konstatuota tokios nuostatos, kaip pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata, neatitiktis Bendrijos teisei ir dėl to šią nacionalinę nuostatą panaikino nacionalinis teismas, negalima taikyti nacionalinės teisės nuostatos, kuri, kaip antroji ginčijama nacionalinės teisės nuostata, iš esmės analogiška panaikintajai nuostatai.
- 74 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į trečiąjį klausimą reikia atsakyti taip: po to, kai nacionalinis teismas dėl neatitikties Sąjungos teisei panaikino tokią nuostatą, kaip pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata, pagal Sąjungos teisę negalima taikyti tokios nacionalinės teisės nuostatos, kokia yra antroji ginčijama nacionalinės teisės nuostata, kuri iš esmės analogiška pirmajai.

Dėl ketvirtojo klausimo

- 75 Atsižvelgiant į atsakymą, į trečiąjį klausimą, nebereikia atsakyti į ketvirtąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

⁷⁶ Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendžia:

- 1. EB sutartis turi būti aiškinama taip, kad, atsižvelgiant į 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje nuostatas, Europos bendrija turi išimtinę išorės kompetenciją, kuriai prieštarauja nacionalinės teisės nuostata, kaip pagrindinėje byloje nagrinėjama pirmoji ginčijama nacionalinės teisės nuostata, numatanti atleidimą nuo pareigos įsigyti žaliuosius sertifikatus, kai į nacionalinę vartojimo rinką pateikiama iš trečiosios šalies importuota elektros energija, jei prieš tai atitinkama valstybė narė ir trečioji šalis sudaro susitarimą, pagal kurį užtikrinama, kad taip importuota elektros energija yra pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių tokiomis pačiomis priemonėmis kaip ir numatytos minėtos direktyvos 5 straipsnyje.**
- 2. Po to, kai nacionalinis teismas dėl neatitikties Sąjungos teisei panaikino tokią nuostatą, kaip nurodytoji rezoliucinės dalies 1 punkte, pagal Sąjungos teisę negalima taikyti iš esmės analogiškos ankstesnės nacionalinės teisės nuostatos, numatančios atleidimą nuo pareigos įsigyti žaliuosius sertifikatus, kai į nacionalinę vartojimo rinką pateikiama iš trečiosios šalies importuota elektros energija, jei prieš tai nacionalinių skirstomųjų tinklų valdytojas ir šios trečiosios šalies atitinkama vietos valdžios institucija sudaro sutartį, kurioje nustatyta reikalingų patikrinimų tvarka, leidžianti patvirtinti, kad taip importuota elektros energija yra pagaminta iš atsinaujinančių energijos šaltinių.**

Parašai.